

Inburgering 2021

ROUTEKAART

Versie: 26-04-2019

Status: gebaseerd op brief van Minister Koolmees aan de Tweede Kamer (15-02-2019)

Routekaart

Wat en waarom?

Wachten op de nieuwe inburgeringswet is nergens voor nodig!

De huidige Wet inburgering is ingewikkeld, niet effectief en doet een te groot beroep op de zelfredzaamheid van de inburgeraars. Vandaar dat minister Koolmees heeft besloten om het inburgeringsstelsel anders vorm te gaan geven. Onderdelen zijn onder andere directe begeleiding, een gemeentelijke regierol en financiële ontzorging. Vooruitlopend op de wijzigingen in de inburgering heeft de minister gemeenten opgeroepen alvast te starten met het vergroten van hun regierol en de huidige inburgeraars extra te gaan begeleiden.

In deze door NCOD | Interwerk samengestelde routekaart vindt u de voorgenomen wijzigingen in de Wet inburgering. Maar nog belangrijker is dat u tips & tricks vindt hoe nu al te starten met een gewijzigde aanpak van de inburgering. Wachten is namelijk niet nodig en vergroot de problemen tot het moment dat de inburgering gemeentelijke verantwoordelijkheid wordt. Bovendien heeft minister Koolmees met een extra financiële impuls gemeenten verzocht om de regierol op inburgering voor te bereiden en te zorgen voor een soepele overgang.

Hoe werkt de routekaart?

De routekaart is een PowerPointpresentatie waarin u stapsgewijs meegenomen wordt door de wijzigingen van de Wet inburgering en de acties die u nu al in kunt zetten om de aanpak inburgering te verbeteren. Daarnaast kunt u aan de hand van het processchema, te vinden op één van de vervolgpagina's, er ook voor kiezen om gericht informatie tot u te nemen.

Vragen of opmerkingen

Heeft u naar aanleiding van de routekaart vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij een van onderstaande adviseurs. U vindt de contactgegevens [hier](#).

Met vriendelijke groet,
Namens NCOD | Interwerk,

Anne van de Langemheen, Roland Smorenberg en Herman Rijks

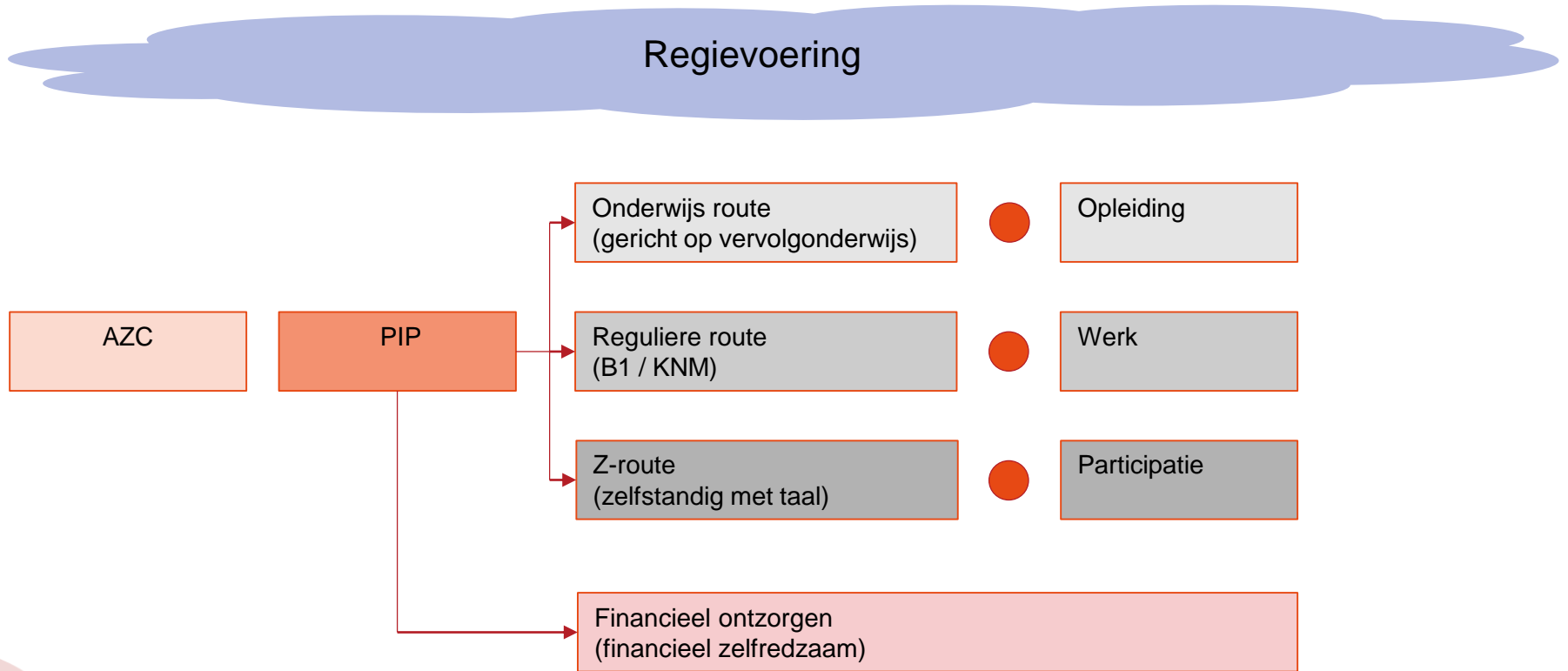
Wet inburgering 2021

Hoofdpijnen

- Brede intake:** het COA brengt voor asielstatushouders objectief en op een uniforme manier al in het AZC de situatie van de persoon in beeld. Daarbij gaat het onder andere om informatie of iemand analfabeet is, welke opleidingen er zijn gevolgd, praktische competenties, werknemersvaardigheden, werkervaring, leerbaarheid, motivatie/interesses en de mate van zelfredzaamheid. Bovendien is er informatie die een effect kan hebben op het inburgeringstraject in opgenomen, zoals gezinssituatie, sociaal netwerk en fysieke/mentale gezondheid.
- Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP):** een door de gemeente opgesteld plan gericht op het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage. Inburgeraars zijn verplicht hier aan mee te werken, ook als ze geen uitkering ontvangen.
- Gemeentelijke regierol:** gemeenten zijn verantwoordelijk om een bij het PIP aansluitend inburgeringsaanbod te doen.
- B1:** het taalniveau bij het inburgeringsexamen wordt verhoogd van A2 naar B1. Dit is het taalniveau dat nodig is om een zo goed mogelijke startpositie op de arbeidsmarkt te hebben.
- Drie leerroutes met eigen leerdoelen:** de onderwijsroute (gericht op volgen vervolgonderwijs), de reguliere route (gericht op het behalen van het inburgeringsexamen) en de Z-route (gericht op deelname aan maatschappij).
- Afschaffing leenstelsel:** gemeenten worden verantwoordelijk voor voldoende inburgeringsaanbod.
- Keurmerk Blik op Werk:** ook in nieuwe situatie blijft Blik op Werk toezien op de kwaliteit van het inburgeringsaanbod.
- Toetsing:** de taalonderdelen en het onderdeel Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) van het inburgeringsexamen blijven centraal getoetst worden. De eindtermen van het onderdeel KNM worden opnieuw bezien en indien nodig gemoderniseerd. Het onderdeel Kennis van de Nederlands Arbeidsmarkt (KNA) komt te vervallen. Ook ontwikkelt het Rijk een verplicht af te nemen leerbaarheidstoets.
- Financiële zelfredzaamheid en ontzorgen:** gemeenten betalen gedurende de periode waarin de statushouder begeleid wordt naar financiële zelfredzaamheid de vaste lasten uit de bijstand, zoals huur en energiekosten en de verplichte verzekeringen. De statushouder ontvangt wat resteert en ontvangt bovendien toeslagen.
- Prestatiebeloning gemeente:** financiering vindt plaats op basis van nader te maken niet vrijblijvende afspraken.

Inburgeringsproces 2021

Regievoering

Inburgering 2021

- ❑ Gemeenten moeten zorgen voor op maat gemaakte inburgeringstrajecten die gebaseerd zijn op de uitkomsten van de brede intake.
- ❑ Gemeenten kunnen dit op verschillende manieren vormgeven:
  - Inbesteden, oftewel dit zelf vormgeven als gemeente.
  - Overheidsopdracht, oftewel aanbesteden.
  - Open-house. De gemeente stelt hierbij slechts de randvoorwaarden of eisen waaraan die aanbieders moeten voldoen, de belanghebbende maakt hierbij de keuze voor een aanbieder die voldoet aan de gestelde eisen.
- ❑ Regionale samenwerking wordt waarschijnlijk niet verplicht opgelegd, maar de minister wil de aanwijzingsbevoegdheid om samenwerking af te kunnen dwingen.
- ❑ Kwaliteitsborging van de taaltrajecten vindt plaats via het keurmerk van Blik op Werk.
- ❑ De volgende zaken moeten nog worden uitgewerkt:
  - Wijze van (gedeeltelijke) resultaatfinanciering.
  - De minister moet nog een keuze maken of regionale samenwerking verplicht wordt gesteld.
  - Mogelijk wordt een aanbodplicht voor gemeenten opgenomen in de Participatiewet, waarbij het gemeenten vrij staat op welke wijze zij dit aanbod tot stand brengen.
  - Wijze waarop de geautomatiseerde gegevensuitwisseling plaats gaat vinden (ICT-structuur).

Regievoering

Wat kun je nu al doen?

❑ Aanpak ontwikkelen in co-creatie

- Bepaal als gemeente een stip op de horizon en de daarbij horende kaders.
- Ontwikkel samen met maatschappelijke organisaties als Taalmaatjes, Vluchtelingenwerk en onderwijsinstellingen een aanpak.
- Draagvlak bij maatschappelijke organisaties is belangrijk omdat zij in eerste instantie het baken zijn waar de statushouder op terugvalt. Maak daarom duidelijke afspraken en zorg voor heldere communicatie met deze organisaties.

❑ Actief regievoeren op de klant

- Als gemeente concreet maken hoe je de inspanningsverplichting uit artikel 18b van de Participatiewet in wilt vullen. Met andere woorden: wanneer spant iemand zich voldoende in om het Nederlands te beheersen. Dit staat in principe los van de Wet inburgering.
- Draagvlak creëren voor deze visie bij maatschappelijke organisaties.
- Zodra bekend is dat een statushouder zich gaat vestigen in de gemeente, informatie toesturen over het proces na vestiging inclusief het opstellen van het gecombineerde inburgerings- en re-integratieplan.
- Zo snel mogelijk na vestiging in de gemeente de belastbaarheid in beeld brengen (o.a. taalniveau, leerbaarheid, competenties en persoonlijke situatie).
- Aan de hand van de geconstateerde belastbaarheid samen met de klant een trajectplan opstellen gericht op re-integratie en taalbeheersing (gemeente betaalt re-integratie, de klant betaalt in de huidige situatie de taalbeheersing vanuit de inburgeringsgelden).
- Samen met de klant de voortgang monitoren.

❑ Actief regievoeren op inburgeringsonderwijs en maatschappelijk netwerk

- Onderwijsaanbod in kaart brengen (soorten taalonderwijs, flexibiliteit in groeps grootte, bereidheid om samen te werken).
- Misstanden en onregelmatigheden bij opleidingsinstanties melden bij Blik op Werk.
- Samenwerkingspartners zoeken die goed onderwijs bieden en bij willen dragen aan de gemeentelijke visie.
- Klanten wijzen op de mogelijkheden bij deze samenwerkingspartners.

❑ Financiering van de vroegtijdige extra inspanning door gemeenten

- Het kabinet stelt zowel in 2019 als in 2020 een bedrag van € 20 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de ondersteuning en begeleiding van inburgeraars. De middelen aan gemeenten worden beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering.
- Daarnaast stelt het kabinet in 2019 € 4,5 miljoen beschikbaar voor ondersteuning van gemeenten door regiocoördinatoren van Divosa. Zij zullen gemeenten op een zo goed mogelijke manier ondersteunen en faciliteren in aanloop naar de implementatie van de nieuwe Wet inburgering. Deze inzet wordt vanuit het ministerie gefinancierd tot en met 2021.

De periode in het AZC

Inburgering 2021

- ❑ Kansrijke statushouders worden sinds 2016 gedurende 14 weken voorbereid op de inburgering (voorinburgering) d.m.v. een programma bestaande uit Nederlandse les, kennis van de Nederlandse maatschappij (KNM), een module Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA) en vrijwilligerswerk.
- ❑ Asielzoekers worden zo veel mogelijk gevestigd in opvangcentra nabij de vestigingsgemeente. Matching vindt zoveel mogelijk plaats op basis van arbeidsperspectief.
- ❑ Het COA brengt op een geüniformeerde manier de startpositie en de ontwikkelmogelijkheden van een inburgeringsplichtige in beeld (**brede intake**). Daarbij gaat het onder meer om informatie of iemand analfabeet is, welke opleidingen zijn gevolgd, praktische competenties, werknemersvaardigheden, werkervaring, leerbaarheid, motivatie/interesses, mate van zelfredzaamheid en informatie die een effect kan hebben op het inburgeringstraject zoals de gezinssituatie, sociale netwerk en fysieke en mentale gezondheid.
- ❑ De brede intake vormt het startpunt van een individuele route via inburgering naar participatie en resulteert in het Plan Inburgering en Participatie (PIP).
- ❑ AZC en gemeente zorgen gezamenlijk voor een warme overdracht. De informatie die het COA verzamelt en ook nu al deelt met gemeenten via het [Taakstelling Volgsysteem \(TVS\)](#) kan hierbij helpen.

De periode in het AZC

Wat kun je nu al doen?

❑ **Statushouder al in het AZC informeren over het proces na vestiging binnen de gemeente**

- Zodra bekend is dat een statushouder zich gaat vestigen in de gemeente, kun je als gemeente de statushouder informeren over het proces na vestiging inclusief het opstellen van het gecombineerde inburgerings- en re-integratieplan.
- Hierdoor voorkom je bijvoorbeeld dat de statushouder een keuze voor een opleidingsinstituut of inburgeringstraject gaat maken die niet aansluit bij zijn kansen en mogelijkheden.

❑ **Contact leggen met de begeleider binnen het AZC**

- Hierdoor kan alvast een beeld worden gevormd van de activiteiten die de statushouder reeds op het AZC heeft ondernomen.
- Medewerkers van het COA maken reeds in het AZC een dossier aan met informatie over de statushouder. Dit wordt gebundeld in de zogenaamde “blauwe map” en vormt zeer relevante informatie voor de gemeente. Deze informatie is via het Taakstelling Volg Systeem (TVS) beschikbaar.
- Dubbele handelingen in het verzamelen van informatie en in beeld brengen van de situatie worden hierdoor zoveel als mogelijk voorkomen. Dit zorgt ervoor dat een statushouder zijn verhaal bij binnenkomst in de gemeente niet helemaal opnieuw hoeft te doen.

Plan Inburgering en Participatie

Inburgering 2021

- Een Plan Inburgering en Participatie (PIP) wordt binnen zes weken na inschrijving in de gemeente opgesteld voor alle inburgeringsplichtige nieuwkomers en betreft een persoonlijk programma voor het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage.
- Uitgangspunt is dat het PIP niet vrijblijvend is, niet voor de inburgeringsplichtige en niet voor de gemeente: beide partijen committeren zich aan het PIP, gemeenten volgen de inburgeringsplichtigen in hun vorderingen. In de eerste tien maanden dienen minimaal twee gesprekken plaats te vinden.
- De inburgeringstermijn van drie jaar gaat in zes weken na inschrijving in de gemeente. Hiermee worden onnodige verlengingen als gevolg van lange verblijftijden in de opvang voorkomen.
- Het PIP bevat in ieder geval:
  - De betreffende leerroute (onderwijsroute, reguliere route, Z-route) inclusief het voldoen aan inburgeringsplicht.
  - De looptijd waarin het einddoel behaald moet zijn.
  - Belangrijke randvoorwaardelijke zaken, zoals de kinderopvang.
  - Afspraken over de wijze waarop en voor welke duur (max zes maanden) ontzorgen aan de orde is.
  - Afspraken over de wijze waarop de gemeente de voortgang monitort.
- Tot maximaal één jaar na het ingaan van de inburgeringstermijn kan nog gewijzigd worden van leerroute.
- Eisen aan inburgeringsplichtigen:
  - Alle inburgeraars hebben een resultaatverplichting: het voldoen aan de inburgeringsplicht binnen de daarvoor gestelde termijn (het inburgeringsexamen of één van de andere leerroutes).
  - Verwijtbaar niet inburgeren heeft consequenties. Een inburgeringsplichtige die verwijtbaar niet op tijd aan zijn inburgeringsplicht heeft voldaan, krijgt een boete.
  - Gevolg van het verwijtbaar niet voldoen aan de inburgeringsplicht is ook dat de nieuwkomer niet in aanmerking komt voor een sterker verblijfsrecht (zoals een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd) of voor naturalisatie.

Plan Inburgering en Participatie

Wat kun je nu al doen?

- ❑ **Informeer de statushouder zo snel mogelijk na vestiging over de stappen om te komen tot een gecombineerd (dual) traject**
  - De statushouder weet dan dat de gemeente samen met hem een traject op gaat stellen en hij nog niet zelf actie hoeft te ondernemen.
  - Dit voorkomt dat de statushouder zich aan gaat melden bij een inburgeringsinstantie die niet aansluit bij zijn kansen en mogelijkheden.

- ❑ **Breng zo snel mogelijk na vestiging in de gemeente samen met de statushouder zijn kansen en mogelijkheden in beeld**
  - Breng de situatie van de statushouder in beeld aan de hand van de zelfredzaamheidsmatrix.
  - Besteed extra aandacht aan het in kaart brengen van het taalniveau en de leerbaarheid van de statushouder zodat het mogelijk wordt om “verwachtingen” te gaan bepalen in een periode van zes maanden
  - Besteed daarnaast extra aandacht aan het in kaart brengen en oplossingen bedenken voor de persoonlijke omstandigheden van de statushouder die van invloed kunnen zijn op het op te stellen traject. Zo kan bezorgdheid om de achtergebleven gezinsleden en het proces rondom gezinshereniging veel tijd en energie kosten. Maar ook kleine praktische zaken zoals het naar school brengen van de kinderen kan al tot stagnaties leiden. Wees hier bewust van.

- ❑ **Opstellen Plan Inburgering en Participatie**
  - Stel samen met de inburgeraar één integraal plan op waarbinnen inburgering en re-integratie worden samengevoegd en omgezet naar haalbare doelen op de korte termijn (bijvoorbeeld zes maanden). Neem hierin de betreffende leerroute (onderwijsroute, reguliere route, Z-route) op inclusief de wijze om te voldoen aan de inburgeringsplicht.
  - Baseer de doelen op bevindingen uit de taaltoets in combinatie met een leerbaarheidstoets zodat doelen ook toetsbaar en reëel zijn.
  - Maak duidelijke afspraken over de looptijd waarin de doelen behaald moeten zijn, de randvoorwaardelijke zaken als kinderopvang, de wijze waarop de gemeente de voortgang monitort en wat de consequenties zijn indien de statushouder onvoldoende meewerkt aan zijn traject.

- ❑ **Borg je aanpak op basis van de Wet Taaleis (artikel 18b Participatiewet)**
  - 18b lid 6 sub a van de Participatiewet bepaalt dat de statushouder moet voldoen aan de verwachtingen die van hem verwacht mogen worden bij het verwerven van vaardigheden in de Nederlandse taal.
  - Deze verwachtingen kunnen vervolgens concreet worden ingevuld aan de hand van de uitkomsten van de taaltoets en de leerbaarheidstoets.
  - Bij welke organisatie de statushouder deze concrete acties invult is (vooralsnog) aan hem, hij koopt het namelijk zelf in vanuit zijn inburgeringsbudget.

Onderwijsroute

Inburgering 2021

- De onderwijsroute bestaat uit een voorschakeltraject en/of een opleiding op MBO 2-niveau of hoger.
- Een inburgeraar heeft binnen de onderwijsroute voldaan aan de inburgeringsplicht wanneer deze een diploma MBO-2 of hoger heeft behaald en heeft voldaan aan het Participatieverklaringstraject.
- De onderwijsroute mag langer duren dan drie jaar (hier wordt in wet- en regelgeving rekening mee gehouden).
- Het programma bestaat uit een voorschakeltraject waarbij naast taallessen Nederlands (gericht op B1- of B2-niveau) aandacht is voor andere vakken en vaardigheden, zoals rekenen, Engels, computervaardigheden en competenties die relevant zijn voor instroom op de arbeidsmarkt (oriëntatie op beroepen, assertiviteit en initiatief nemen).
- Toegang tot de schakelvoorziening is op het gebied van beheersing van de Nederlandse taal drempelloos (geen minimum taaleis).
- De volgende zaken moeten nog worden uitgewerkt:
  - De leeftijdgrens tot wanneer de onderwijsroute wordt opengesteld.
  - De positionering van het Entreeonderwijs.
  - Vormgeven van schakelvoorziening (bekostigd onderwijs of privaat).

Onderwijsroute

Wat kun je nu al doen?

De onderwijsroute kan nu ook al gevolgd worden

- Landelijk zijn er diverse pilots gedaan met voorschakeltrajecten. De resultaten die hiermee gehaald worden wisselen erg.
- Probeer zoveel mogelijk gebruik te maken van Rijksbekostigde opleidingen.

Bied begeleiding, ook als de uitkering van de statushouder al beëindigd is

- Zorg voor faciliteiten en praktische ondersteuning als er in het traject iets wijzigt. Bijvoorbeeld op het moment dat de overstap gemaakt moet worden van dagonderwijs naar avondonderwijs, of als werk gecombineerd moet worden met inburgering.
- Stop de begeleiding niet op het moment dat de uitkering eindigt, maar geef de statushouder tijd om te wennen aan de nieuwe situatie.

Reguliere route

Inburgering 2021

- De reguliere route bestaat uit een traject gericht op het beheersen van het Nederlands als tweede taal (NT2) op taalniveau B1.
- Aan inburgeraars van wie na aanzienlijke inspanning en via een objectieve toets is vastgesteld dat het B1-examen niet haalbaar is, kan de mogelijkheid worden gegeven om (op onderdelen) op A2 niveau examen te doen.
- Een inburgeraar heeft binnen de reguliere route voldaan aan zijn inburgeringsplicht wanneer het inburgeringsexamen met goed gevolg is afgelegd en is voldaan aan het Participatieverklaringstraject.
- De reguliere route duurt maximaal drie jaar.
- De volgende zaken moeten nog worden uitgewerkt:
  - De termijn waarbinnen een wijziging van het taalniveau binnen de route mogelijk is.
  - De grond op basis waarvan besloten kan om het taalniveau te wijzigen.

Reguliere route

Wat kun je nu al doen?

Werk boven inburgering

- Werken binnen een Nederlands sprekende werkomgeving is een goede manier om snel de Nederlandse taal eigen te maken.
- Werken biedt meer inkomen waardoor participeren ook financieel beter mogelijk wordt.
- Voorwaarde is dat de statushouder in staat is om op andere momenten zijn inburgeringslessen te volgen (avonduren en weekend).
- Bepaal vooraf de maximale belastbaarheid en houdt rekening met beperkende factoren in de persoonlijke omgeving.

Zorg voor een flexibel onderwijsaanbod

- Breng onderwijsaanbod in beeld en maak samenwerkingsafspraken met onderwijsinstellingen.
- Verwijs statushouder door naar de best passende vorm van onderwijs.

Borg je aanpak op basis van de Wet Taaleis (artikel 18b van de Participatiewet)

- 18b lid 6 sub a van de Participatiewet bepaalt dat de statushouder moet voldoen aan de verwachtingen die van hem verwacht mag worden bij het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal.
- Deze verwachtingen kunnen vervolgens concreet worden ingevuld aan de hand van de uitkomsten van taaltoets en leerbaarheidstoets.
- Bij welke organisatie de statushouder deze concrete acties invult is (vooralsnog) aan hem, hij koopt het namelijk zelf in vanuit zijn inburgeringsbudget.

Bied begeleiding, ook als de uitkering van de statushouder al beëindigd is

- Bied faciliteiten en praktische ondersteuning als er in het traject iets wijzigt. Bijvoorbeeld op het moment dat de overstap gemaakt moet worden van dagonderwijs naar avondonderwijs, of als werk gecombineerd moet worden met inburgering.
- Stop de begeleiding niet op het moment dat de uitkering eindigt, maar geef de statushouder tijd om te wennen aan de nieuwe situatie.

Z-route

Inburgering 2021

- ❑ De Z-route bestaat uit een traject gericht op de zelfredzaamheid.
- ❑ Deze route is bestemd voor mensen waarbij tijdens de intake is vast komen te staan dat zij naar verwachting niet binnen drie jaar het A2-niveau zullen behalen: analfabeet (ook in de moedertaal), laaggeschoold en/of moeilijk leerbaar.
- ❑ De Z-route bestaat uit activiteiten die aansluiten bij de persoonlijke integratiedoelen van de inburgeraar: het leren van de Nederlandse taal, waarbij op alle onderdelen wordt gestreefd naar A1-niveau, zelfredzaamheid in de samenleving, activering en participatie.
- ❑ Een inburgeraar heeft binnen de Z-route voldaan aan zijn inburgeringsplicht wanneer de afspraken uit het PIP zijn nagekomen, er is voldaan aan het Participatieverklaringstraject, (aangepaste) inzet is gepleegd op KNM en ONA en in veel gevallen één of meerdere taalexamens zijn behaald.
- ❑ De onderwijsroute duurt maximaal twee jaar.
- ❑ De volgende zaken moeten nog worden uitgewerkt:
  - De kwaliteit van de invulling van de onderdelen gericht op zelfredzaamheid, activatie en participatie wordt (zeker bij de start van het stelsel) intensief gemonitord. Middels deze monitoring kan het Rijk in kaart brengen of gemeenten voldoende in staat zijn om een betekenisvol traject binnen de Z-route vorm te geven.

Z-route

Wat kun je nu al doen?

Voor sommigen is participatie het hoogst haalbare

- Indien op basis van de uitkomst van de leerbaarheidstoets duidelijk wordt dat belanghebbende naar verwachting niet tijdig het inburgeringsexamen zal behalen en mogelijk vrijgesteld zal worden, kan een traject worden ingezet gericht op participatie.
- Samen met de statushouder kan gekeken worden naar de wijze waarop hij maximaal kan participeren.

Borg je aanpak op basis van de Wet Taaleis (artikel 18b van de Participatiewet)

- 18b lid 6 sub a van de Participatiewet bepaalt dat de statushouder moet voldoen aan de verwachtingen die van hem verwacht mag worden bij het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal.
- Deze verwachtingen kunnen in dit geval naar beneden worden bijgesteld en vervolgens alsnog concreet worden ingevuld aan de hand van de uitkomsten van de taaltoets en de leerbaarheidstoets.
- Bij welke organisatie de statushouder deze concrete acties (vooralsnog) invult is aan hem, hij koopt het namelijk zelf in vanuit zijn inburgeringsbudget.
- Vrijstelling van de Wet inburgering staat los van de vrijstelling in het kader van de Wet taaleis. In het kader van het bepalen van de verwachtingen is er wel een link tussen beiden.
- De Wet taaleis kan ook een kapstok bieden om mensen te motiveren om maatschappelijk te participeren als onderdeel van hun traject om de Nederlandse taal te leren.

Bied begeleiding, ook als de uitkering van de statushouder al beëindigd is

- Bied faciliteiten en praktische ondersteuning als er in het traject iets wijzigt. Bijvoorbeeld op het moment dat de overstap gemaakt moet worden van dagonderwijs naar avondonderwijs, of als werk gecombineerd moet worden met inburgering.
- Stop de begeleiding niet op het moment dat de uitkering eindigt, maar geef de statushouder tijd om te wennen aan de nieuwe situatie.

Financieel ontzorgen

Inburgering 2021

- ❑ Gemeenten krijgen op basis van de Participatiewet de taak om alle (bijstandsgerechtigde) asielstatushouders verplicht gedurende een periode van zes maanden te ontzorgen.
- ❑ Na deze verplichte periode kan het ontzorgen, indien nodig, op basis van een individuele afweging door de gemeente voortgezet worden conform de mogelijkheden die de Participatiewet nu al biedt (in de vorm van artikel 57 van de Participatiewet).
- ❑ Gemeenten betalen in de periode van ontzorging de vaste lasten, zoals huur, energiekosten en de verplichte verzekeringen, uit de bijstand. De asielstatushouder ontvangt wat resteert en ontvangt de rechtmatige toeslagen.
- ❑ Gemeenten dienen in de ontzorgingsperiode te werken aan de financiële zelfredzaamheid van de betreffende persoon.
- ❑ De volgende zaken moeten nog worden uitgewerkt:
  - Een nadere uitwerking van de ontzorgingsperiode volgt nadat de Inspectie SZW de resultaten van haar onderzoek naar bestaande gemeentelijke werkwijzen heeft uitgebracht. De verwachting is dat dit in de zomer van 2019 zal plaatsvinden.

Financieel ontzorgen

Wat kun je nu al doen?

❑ Financieel ontzorgen kan nu ook al

- Artikel 57 van de Participatiewet biedt de mogelijkheid om indien en zolang er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de belanghebbende zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen, aan de bijstand de verplichting te verbinden dat de belanghebbende eraan meewerkt dat het college in naam van de belanghebbende noodzakelijke betalingen uit de toegekende bijstand verricht of de bijstand in natura verstrekt.
- Een gegronde reden kan liggen in het dat belanghebbende zelf aangetoond heeft niet met zijn geld om te kunnen gaan.
- Een gegronde reden kan ook liggen in het feit dat iemand tot een groep behoort waarvan is vast komen te staan dat zij moeite hebben met een verantwoorde besteding van hun middelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de voormalige alleenstaande minderjarige asielzoekers (ex-AMA's) die vanuit een zakgeldregeling de beschikking krijgen over een volledige uitkering op het moment dat zij op zichzelf gaan wonen.
- Belanghebbende blijft in die situatie wel eventuele toeslagen ontvangen.

❑ Een duidelijke en eenduidige lijn voorkomt gevoel van straffen

- Van belang is dat er geen gevoel van straffen ontstaat, maar van belonen. Door bij toekenning van de uitkering, direct en standaard de vaste lasten in te houden en de resterende uitkering wekelijks uit te keren kan belanghebbende wennen aan de nieuwe situatie en stapsgewijs geleerd worden om zelf zijn vaste lasten te betalen. Financiële zelfstandigheid is dan de beloning.
- Van belang is dat er binnen de gemeente en in de samenwerking met maatschappelijke organisaties (zoals Taalmaatjes en Stichting Vluchtelingenwerk) voldoende draagvlak is voor het ontzorgen.
- Daarnaast is het belangrijk om deze lijn ook duidelijk te communiceren en dit het liefst in een zo vroeg mogelijk stadium, zodat de aanpak “bestaand beleid” wordt en niet steeds ter discussie zal worden gesteld.

❑ Financieel ontzorgen vraagt begeleiding naar financiële zelfredzaamheid

- De mate en duur van de “ontzorgperiode” dient afgestemd te worden op de financiële zelfredzaamheid en leerbaarheid van belanghebbende. Dit kan alleen bepaald worden door inzicht in de financiële zelfredzaamheid van de betreffende persoon.
- Gedurende de periode van ontzorgen dient belanghebbende begeleid te worden zodat belanghebbende zo snel mogelijk in staat is om zelf zijn financiën te managen.

Vragen?

Anne van de Langemheen | Senior Adviseur
M 0620469899 | E annevandelangemheen@ncod.nl

Roland Smorenberg | Senior Adviseur
M 0616515251 | E rolandsmorenberg@ncod.nl

Herman Rijks | Adviseur
M 0611282644 | E hermanrijks@ncod.nl

ADVIES & DETACHERING IN HET SOCIALE DOMEIN

HRM | JURIDISCHE ZAKEN & OMGEVINGSRECHT | RUIMTELIJKE ONTWIKKELING | PUBLIEKSZAKEN | SOCIAAL DOMEIN
PERSONEEL, SALARIS & RECHTSPOSITIE | FINANCIËN & BEDRIJFSVOERING | DIGITALISERING & INFORMATIEMANAGEMENT